

4 бет

Ол бек сыйлы эсгертмеге миллетлени, динлени араларында бирликти санагъанды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеги.

Ызы бла ол хычуун жумушунда толтурганды. Миллетлени, динлени да бирикдиругу улуу кыйын салганын оюн Хаути Сокорковну орус

Дмитрий Васильченко.

православный килиасы башчысы, Москваны эмда Битугу Русуны патриархы Кириллени атында майдан бергенди. КъМР-де баш федерал инспектор Дмитрий Васильченко уа Валерий Мухомедович кесин кетирбеген, менсинмеген адам болганын чертгенди. «Ол уллу, гичте да Ата журтуну чынтты патриоту эди» — деп, 1993 жылда болумну эсге тюшюргенди, жаш телу уа аны юсюнден бютюн кеп билгире итингире анда амыча кырыланы, республиканы адмаларын оверге юйренирге кереклисин да чертгенди. КъМР-ни Жамуат палатасын башчысы Хазратали Бердов да Валерий Кокос бла байламы эки ишин эсгергенди: «Правительствону кесин алыны кепле келип соевледи. Аланы бир кыуумларыны къолларында сауутла да болгандыла. Ала Правительствону, Президенти да кыулукчыларын катерлерин ислеткенди. Правительствону ююнде уа Кокос жыйлыу кыруады, аны жанында аскерни полковник олтурады. Сора Валерий Мухомедович ишин болумну айтды да, полковник сёз бериперин тилеп: «Манга буйрукъ берсеңиз, онбеш минутну ичинде аладан майдааны таза этип чыгыймын», — дейди. Валерий Мухомедович, хар биримизге да сёз берип, айтгызы не этейик, спецназын

жиберейикми, деп сорады. Аны полковник айтканча уа ырыз болладыла. Сора Валерий Мухомедович: «Сау болугъуз оюмугъуз ючюн, алай мен адаманы сауут, аскер бла да къоркытуругу тоюлме», — деп спецназы алагы жиберирге унамаганды. Окъдан сакълаган энчи кийими да киерге унамай, мекеманы алыны кеси чыгъады. Алай бла сууттан эди кызыгъан башыны. Ол

лип, жиялп, тилеп кетгенди. Аны ишин тынгыла этерге керекбиз». Ол тиширугъа кечигилик бер, этер амалым жокъду, деп къолгъа да болукъ эди. Алай ол аллайладан тийоп эди». Алим Анапаны Марат а ол жаш адамлагъа не заманда да эс белгенин, тау элгере газ келгенде уа, адамла кылай кыуанганын да эсгергенди. Самбий эмда жаш телу

медович кертти да деменили адам эди, аны тынгыла этерге бла ёхтемленеме. Ол бир неча жылны ичинде колхозга башчылык этгенди, андан сора Урван районну аны юсюне салыр ючюн, къолдан келгенин алмаганды. Ёгюнлюкюнде да аны эллиге эсгермей кыймадыла. Къырлар Башчыбыз Владимир Путин хурметлеген, Борис Мустафавич айтканча, тау элгере газ элт-

заманда ол алай эмтесе эди, мында да Чечен Республиканы да кучу болукъ эди. Аны оюмлулугу, ауру аксыллыгы республиканы улуу паладан кутарганды. Дагында бир шарт. Ол заманда Нальчик шахар исполкомну таматасы эдим. Ол мен кесине чакырады. Кабинетте кирсим, олпурун терезеге кырап тура эди. Сора бурулуп, былай айтды: «Хазратали Александрович, бусагъат мен сана айтгыры жумушун сен утай да, мен, Президент болуп тургъандыла да, таммаллаплык тоюлме. Бир тишире ке-

чыгъармачылыкны юйюню директору Аксана Курашева уа, Валерий Мухомедовични Ара телевиденинда «Умники и умницы» деген беруну автору Юрий Вяземский да тоюбишп, ушакъ этгенин, бизден баргъан сабийлени кылай мактаганын да эсгергенди. КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны ич политика управленийсыны таматасы Аслан Хасанов а аны атасы бла аны Валерий Кокос бла шукълуклары бек уллу болганын айтханды. Оным жорегиме жетгенди, кеп затны эсге тюшюртгенди. Валерий Муха-

ген адамны юсюнден не айтгыры болукъду, уа ишлери кеслери айтдайла аны юсюнден, — дегенди. «Бече», Белорусланы «За единение-Сибры» жамуат организацияларыны башчылары Роман Литвинов да Павел Сидорук да селешгенди. Хар бири да биринчи Президенти, адамлык шартыны юсюнден катлап катлап айтхандыла. Ахырнда уа жыйылганы алыранда Тимур Гузев жыйлаганды.

ХОПЛАНЫ Марзиг.

Жыйылыу

Цифралы къоркъуусузлукъну амалларын сюзгендиле

Форумчулагъ кезилу лекция бусагъатдагы цифра болуладыла. Биринчи, эксперт цифралы технологияла бусагъатдагы сыйлы бла аксыллык болмаганыла амалчыкчыладан бла экстремизмден башлап жангызлыкъга хар кылай къоркъуула тюбегенлерине жораланганды. Аны Санкт-Петербургу къурул университетни прикладной социологиядан кафедрасыны доценти, Билим берунуна кавчествосун тинтген

арасыны башчысы, Прикладной тинтуени социология клиникасыны илму таматасы Майя Русакова окугъанды. Бек биринчи, эксперт цифралы технологияла бусагъатдагы жашауда уллу жерин алганын, аны бла келменли, кертти дунияга кыарманы торлендиргенлерине эс бурганды. Ол жамуатны эки къауымга юлешгенди: Интернетте дерти туугъанла эмда къолларанда телефонла бла жаратылганын сыйлыла, Экинчиле сёзлени башлагъанын окусуна видео байламлыкъланы амалларын биледиле, онлайн халда не торлю билдирюню да сетге кыйналмай саладыла, кертти эм виртуал жашауу тент кередине. Башда сагъынгылганыча, ёгюнлюкюнде төленини барысын да жарышхат бир шарт барды — жангызлыкъ, сёз негер табылганы. Ёгюннда бег а ол аксыллык болмагъаныны кыйнады, бу жыл санда тегерегинде кеп адам басынганылыкъла, ала кеслерин жангызлап кылыгъан сунадыла. Байлада цифралы технологияларны иги жаны да барды — аланы ослери бла адам кыйгы элтирген заттарыны юсюнден жазды, башлапдан жазгъару сёзлени эшитери.

Болсада, шийюктоло амалланы бла жаш адамланы алдап, кеслерине таргъанла, амалчыкчыла дерти хайырланадыла. Докладчи билдиргенча, осал ителгени сюргенле аны къолларына тюшерге болукъ адамланы алдарча хар бирини халине, жарсыларына кере, аны мадарланы сайлайдыла. Ала асламасында кыйын болумга тюшгенде эс бурладыла. Сёз ючюн, абызгъары, асылы кыйгыты этгенден кеслерин кылыга жыйлаганын, жукъсузлукъдан бла тынчысылганды къарысуз болганыны марайдыла. Жамуат бла ишлегенде, ол санда уа устала да аллай къауумдадыла. Нек дегенде аланы ослеринден шартла тынч табылганыла. Алагы селенне

Бизге жазгъан кызычыкыла ишеклик туурумагъандыла, таныштырга, селеширге сие эдиле, дейдиле. Быллай болумланы тыкында билдирюле этиу азды, жангызлыкъла, эсгертиле адманы эсин торлендирмейдиле. Устаны окуучугъа жангызда информацияны айтп кыйгъаны амалчыкчылыны, аны да тохаткыры тююндю. Эм хайыры былайда хар энчи болумну, тохтат, тынгылы сюзюдю. Социолог чертенича, аксыллык болмаганыла къауумлагыла жыйлыгыра соевледи. Ол жаш адамлагъа кеслерине атындан эсе, къаууму атындан селешген, мадар этген тынчыракъ кёрюнгени бла байламды. Ол къаууму ичинде бир

амалчыкчыла, кертти тукумлары хайырлана, организацилалдан жумуш бла селешибиз деп, алдарга болукъдула. Аксыллык болмагъаныла дагында бир шанылары — кеслерине асылы бек басылулукъ. Болсада ол тукумсуз ушанды, бу жыл санда адамла бир кесамат неда ёгурус кёрюнген селенден сора ол басынулукъну тас этедиле. 11-14-жыллыкыла жамуатны оюмна асылы бек тынгыладыла. Аны жаныда кызычыкыла утай, жаныкыла да эс бурладыла, бу жыл санда тегереклеринде адамлагъа ариу кылыкны кёрюнгере соевледи. Абоданракъ бола баргъанлары бола ол сагъышла селее барлыкчыла.

Социал сетлени юсю бла жаш адамланы амалчыкчылыны къауумуна къошууну темасы да мадарланы илзедиле. Тинтуиле амалчыкчыларныча, террористеге къошулгъан сабийлени асламы аны бу иште къызыгъарганыла бола социал сетлере танышхандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Оюм

«Фашистлеге жакъ басхан, аланы сатырларына къошулады»

КЪОНАКЪБАЙЛАНЫ Хасан

Арт төрт-беш жылны ичинде запад къырыладан жашагъанла русофобиядан ити да «аурун» тургъанлары бамды. Сёз ючюн, французул политика осликден чыкыгъан олпаны ёкюлтамганыларын Россейден кередиле, алгъалда отну орусунла тигизгенди дейдиле. Бу юкюнде уа немисли журналист Михаил Мартене Сербияда ол кыралны президенти Александр Вучич Украинаны башчысы бла бардыгъан пресс-конференцияда Владимир Зеленский былай сөгъанды: «Европа не этерге керекчи украинаныгъа болушчура — орусланы не къадар кеп ётюрюрге?». Арта ол орусун солдатланы деген кибик айтып, сёзлерин бир кесек тозеткрге ююршгенди.

Сёзюс, ол соруу шийюда Европада политикалы баштаранда болгъан сагъышланы тура этгенди. Бир къауумла санкцияла кийирбиз, аны бла Россейни кыарысуз этебиз деп кореше эселе, немисли журналист а, буюкдурмай, хар затны ачык айтханды. Бек сейри уа, ол айтханына сокурлангъан да этерди, кечигилик тилерге эсменде да жокъду. Ол шийю «Орусунланы ётюрюрге» деген айт бла аны «Аны ючюн Европа не этерге керекчи» деген жазууну да къошуп, кеп жарашдырдыла да билдиргенди.

Эсигизге салалыкъ. Зеленскийге ол соруу берген немисли журналист барып тохтагъан фашистни-Ханс-Херман Мартенсини позициялы туудугъу. Ол ючюнчю рейхни замандыча прокурор болуп ишлегени, аны дерти битеу дунияга белгиле аскер амалчыкчы Альфред Йодлны басынууда кылулукъ этгенди. Германияда жашагъанлыны да тутмакыга ашырыр ючюн кыймаганды. Ёгюнлюкюнде аны туудугъу апылассы этген ишлери бла ёхтемленди. Гитлерни буйругу бла кылулукъгы салынган

къагытыны бир сыйлы затча сакълайды, жамуатга кёрюзгөтөре да уллайды. Мартенс алай бош адам тююндю, ол хар затдан да анылауу болгъандан, алгъыны къыралыкъны кеп жерлеринде ишлегенде, Америкада тийиши «стажировканы» да ётгенден сора, журналист араларында къызгъалыла, оукулукъ кийир мурат бла бергенди ол сорууну. Кеп да бармай, Сербияда, Хорватияда жашагъанла, биз Украинага болушлукъ берлик тоюлбокс деген сёзлени айтп, ормалгага чыкыгъандыла. Алай, «ары-оракъ, бери-чалты» болгъан Александр Вучич Украинаны 2 миллион евро ёлгенди, халкыны айтханына да кыармай.

Шийюда Германияда уа Мартенс къажу аны ишден кыстарга кереки деп акцияны башлагъандыла. Ахыры не бла бошалагъанын заман кёрюзтор. «Ала барысы да бош затладыла, ол эрттендери бери русофобияны кыгугъан адамды, аны, кесичи журналистлени араларында даражасы биийик жорюйду. Ол себелден жууага тарыллыкъ тюйюлдю. Жашагъан заман кыйыгъандан, Мартенс айтхан затла марда болуп калгъандыла» — дегенди белгиле немисли политолог Александр Рар. Александр Рарны дагында Мартенс социал сетлере украинаны нефашистлеге жакъ басхан да билдиргенди.

РФ-ни тыш къырыла ишлени жаны бла министрствосуну официал келечиси Мария Захарова уа Мартенс шийюдо дунияда идеология урушланы кылай бардырыга кереклисин ити биледи дегенди. «Ол Германияны тыш къырал ла ишлери жаны бла министрствосуну буйругу бла Бишкекде, Алма-Атада, Санкт-Петербургда, Киевде да орус-немисли газетлени редакторлары болуп тургъанды. ФРГ-ни бир-бир кылулукъну

ларындан артка кылайы, ишинде ючюнчю рейх хайырлангъан амалланы кесине талпыкыга хайырланады». Дагында Мария Захарова: «Энди Мартенс кыюп бергенде, ала да фашистлени тигилени сиедиле», — деп чертгенди.

Мартенсини этген ишине чамалангъан да кепледи. Германияны Сол политика спектрини келечиси Севим Дагделдени айтханына кере, немисли журналистлени сёзлери позициялы кесичи аскерилери бла СС хайырлангъан сёзледи. Ол ичинде болгъан нигитин буюкдурмайды, дегенди Дагделен. Аны бла бирге, Германияны конституциясы кыруулау жаны бла федерал бюросу билдиргенге кере, алада би-агы нефашист ол антисемит жалны болгъанла чыгып башлагъандыла, артыкда экстремизмде кепден-кеп бола барадыла, деп черттенди.

Шийюда олпуру тургъан немисли «Кызыгы катына туудугу кепле Германия Украинага болушлукъга кылай бир сауут ийгенине макханды. «Энди бир кесекден Россей ахыр да хорлатырдыкы, Кенигсбергни да артка кайтардырга он чыгарыкды», — дейди эм башка «Кыуан катарланы» да айтды кеп саны келген апылсын. А уа туудугуна: «Германия эм башха запал кырыла саууларын Россей таба буруп калса, бир кесекден Берлинин орманында орус солдатла ачада ёле тургъанла шорпаны хакъсыз келешип башлауучула. Ол себелден орус тилин окуу, кыйын заманла келесе, аны хайыры бла орусупдан шорпаны тилерге жарардыкы, аны бла жаныгы да сакъларса», — деп кюретеди.

Къонакбайлыкъ

Окыругъа бери келгенине аз да сокъуранмайды

Къабарты-Малкъар къырал университетде жер-жерлерден келген жаш адамла аламын биле. Аламын бири уа Мирослава Зухура. Ол бери ДИР-ден келип окуйду, мектепни алтын майдальга бошаганды, дерследен тышында да, жамуат жашауга тирки катышды.

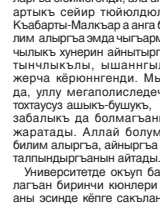
Мирославаны сабийлиги Донецк Халкъ Республиканы Снежное аты шакхтар шахарчыладан озгъанды. Анда, аны ослери эмда бек аламан кыйыгъан юйюрюню катында къоз-жалгъанды аны чыгъармачылыкъ бла илмулга сейри. «Атам-анам мени келгендиргенли, насийатчылыкъ этгенли туралыла, Аласа бери келюрге да тауел болалыкъ тюйюл эдим», — дейди ол кеси уа.

Школну уа кыыз, белгиленингенча, «алтынга» бошаганды. Аны бла бирге уа мектепни жамуат жашауна тирки катышканы ючюн махтук кыаттылары да кепледи. Бир къырал сынауланы да ышаныгъыны жазыргананды: репетицияла да жорюнген, онлайн халда кеси алында да кеп затла юйренгенди.

Журналист усталыкны сайлаганына уа тамата кырандыла юле болгъанды. Жаш да КъМКУ-нун журналистика факультетинде билм алганды эмде орус литература, шакты селешууну, жараткан кызы аны ызы бла баргъанды. «Къарандашым манга хар заманда да болгъанды юлю. Аны кёрюп, мен да сёз бла ишлерге, адамла бла ушакълы бардырырмын, аны бла бирге уа ол затпаны барысын да халатсыз, биийик

усталык даражада этерге оюгем», — дейди андан аны Мирослава.

Ол уллу шахарланы сайларга сыймегенди, ала анга артык сей тюйюлдю. Къабарты-Малкъар а анга билм алырга эмда чыгъармачылыкъ юйюрини айнатыргы тынчылыкълы, ышаныгълы жерге кёрюнгенди. Мында, уллу мегаполиследи, тохтасуу ашык-бушукъ, гужаболукъ да болмагъанын жаратды. Алай болум а билм алырга, аныгъра да талпындыргъанын айтды.

Эл мюлк

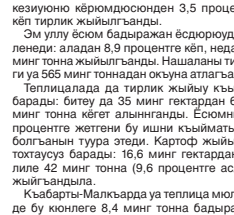
Сют, эм, жумуртхала да асламдыла

Быйлыны биринчи жарымында бизни республикада 19,5 миллиард сом багысы эл мюлк продукция чыгарылганды. Озгъан жылны тийиш кезюю бла тенгелештиргенде, ол 1,9 процент къошханды, деп билдиргенди Шимал-Кавказстан.

Ведомствода айтханырчы, малчылыкны продукциясы да кёбейгенди. Сёз ючюн, сют 3,2 процентте аслам сауулганды; мюлкени

ал конлерине, РФ-ни Эл мюлк министрствосуну билдирюню кере, бир миллион тоннадан атлап, озгъан жылны тийиш кезююню кёрюмюсунден 3,5 процентте кеп тирлик жыйылганды. Эм уллу ёсом бадарам ёсдюрюлде эследи: аладан 8,9 процентте кеп, неда 25 минг тонна жыйылганды. Нашаланы тирлиги уа 565 минг тоннадан окунуа атыгъанды. Телишалада да тирлик жыйуу къыстау барды: битуде да 35 минг гектардан 626,4 минг тонна кегет алынганды. Ёсуюню 21 процентте жетени бу ишкы кыйматы иги болгъанын тура этеди. Картоф жыйуу да тохтасуа барды: 16,6 минг гектардан элде 42 минг тонна (9,6 процентте аслам) жыйылганды.

Бир торлослеринде аны 261,3 минг тоннасы жаратылганды. Биринчи аслам тууар бар элден 60 минг тонна чамалы алынганды, тенгелештирди айтханда, 1,8 процентте кеп. Тауукъ жумуртхаладан а мюлкде 109 миллионун жыйгъандыла, аланы саны 2,5 процентте къошханды.

Тахта кегетлеген — бай торлик

Бизни къыралда эл мюлкте тахта кегетледен кепден-кеп ёсдюре барадыла. Бу айны

УЛБЛАШЛАНЫ Мурат.

Ал кезюден окунуа башлап, ол студент жашауга тирки катышып тегиргенди.

Хар зат да «СГИ-ни биринчи курсуна алындырды» башланганды. Насыбын тутуп, ары жаландан ингирге кытышкан студентлени санында тююп кылмай, аны бардырыуусу болгъанла. Ызы бла уа алай ингирлерини кепден-кеп бек башладыла: «Студент жаш башыны гран-при», «Жаркыны уруу», «Августукъ». Алай эсе да, аланы арасында «Виват, студент-2024» эршиште къагытханын, анда жетишимли эсимде бек калгъанды. Алай мурамын а мектепден бери да бар эди, энди уа ол улутум тогъанды. Ёгюнлюкюнде билгенин, сынамны кесимини гичтелге юйретилганын, аланы эслеринде кылырча байрамланы кыурагылганын ючюн а насыптыла, — деп халпарлады ол андан ары.

Россейде калып, мында ишлер мурадалы Мирослава. КъМКУ-нун диплому уа анга жаланды билим билгим алгъанын шактылыкъ этген кызыгъ тюйюлдю, ол кесине кеп затны сайындырды: эсгертилене, шукълукъну сезиминде да. Къабарты-Малкъарга келип, мында билм алгъанына аз да сокурдан марганын, ёгюннда башха жерни кеп алдына окунуа келтирмалганын айтды. Университет анга ышанылы билим берген, аслам затла тошюндорун окуу юк болгъайлы кыладыла.

МОКЪАЛАНЫ Зухура хазырганды.

Хурметли жамуат! Телефонугуз бла бу QR-кодну хайырлана, «Заман» газетте 4 айгъа жазылыр-гы онг барды. Алайгъа да, жазылыгъыз, бийлыгъы жылда газет бла бирге болуугуз!

Хурметли жамуат! «Заман» газетни МАХ-да кесини калкыны барды. Сизин ары кышуурунча кысырабыз! https://max.ru/id/72509184_gos4

Көрмөчлө

Абаданланы бирлешдирген
чыгармачылык

Усталыкканы республикалы арасында «Анна» клубу көрмөчлө бардырылганды. «Анна» жюз ола онжети адамны бирлешдирди, анда элли беш жыллары толганыла чыгармачылык эм спорт ола кюрешедиле. Клубу «Со-Творчество» проект бийыл маданият башламчылыкканы президент ойдуну грантына тийиши болганды. Сезоз, гранты ачысуу ку клубу ишин айнтырыкканды эм жангы амалла ачаркыды.

Көрмөчлө кыагыт пластика энчи жерин алганды, бусугада бу жангы иш келпни жюкөркенин бийлейди. Сора дарий тамасла ола накыш салгыла, ыргакта ола шусуда да ишин усталарыбыз өкмөлөрүнч жетишмилери болганы ачыланганды. Хар ишлери жанлары бир кескин салгыла тамагала КМР-ни Миллетени ишлери эм жамаут проекте жаны ола министрствосуу бөлөмюно башчысы Эльбер Кошев: «Шиндөдө дери «Анна» клуб бини гранта-

көркөдү. «Бизни палатаныз кыолундан келгенича огурулу ишигизге болушурга хазырды», - дегенди ол. «Ананы» башчысы Марина Жижок: «Биз 2024 жылдан башлап, талай проект жашауда бардырганыбыз, - дегенди. - Бюгөндөн а КМР-ни Миллетени ишлери эм жамаут проекте жаны ола министрствосуу б бирге грант проекти бардырылгыбыз, анга ней-рография, гимнастика эм тактыла баш жауу жоруу киредиле. Клубха жангы адамла келдире, ол кыуандырады: ала бизге ышанадыла, жашауларында, са-уулуктарында да игиге торлениле болуугуна ийинданадыла. Бирлигубооз келден көп болуп барганылыкка, тар а тойлоубуз. КМР-ни Жаш төлө министрствосу, Маданият айнууу арасы, Халык усталыкканы арасы бикте болушадыла, аланы залларында ишибизни бардырабыз».

Былагда энчи чертирге керекди: клубха жюргөнгө усталыкка ола байламлы дерске неда спорт ишле

ючюн хак төлөмөйдиле. Аны хайырандан пенсиялары аз болганыла да «Анагы» сойоп жюргөйлөдө. Уста Мисаканы Вера: «Чыгармачылык адамла бирлешдирди. Бизни дерслирибизден сора кыйналып атылган кыартла юлери нежил жюргөп кетдире, бизде кыркыларын охууна унутул Адамны саугуугу келю ола байламлыды. Келю көтөрүлсө, кыуанса, аруулары да кетип башайдыла. Халык усталыкканы арасы Крыло аты орамда мастерской бергенди. Дагыда Жаш төлөню ююнде эм Маданият айнууу арасында да барды мастерскойларыбыз. Ала шахарыны башка районларында болганылары себеппи хар улгайган адам ююне жуугурутка мастерскойга барды», - дегенди.

Жыйлыу концерт ола бошаланганды. Артисте улгайган адамлага жашта саугалагандыла, таматала уа уста төсей билгендерин көргөзгөндиле.

БАЙСЫЛАНЫ МАРЗИТ.

Бир такыйккада — дуниябызны сейир мюйюшлери

КМР-ни Курортла эм туризм министрствосуу билдиргенге көрө, Нальчик-ни Маданиятны ачытуугу арасында «Мени Планета» телеканалы «Мени Дуням. Табигат. Адамла. Жолчулук» деген сурат көрмөчлө ачылганды. Ол ишин 3 октябрьде дери бардырылды. Бу көрмөчлө бирикдирген суратла жер жюкюо торло-торло жерлеринде, ол санда Кызабты-Малккада да алынгандыла. Келгенге тамаша табигатыны, кийин жанларында, дуния, маданияты, адет-терени битеу байлыкларын көргөзгөн суратланы көрмөчлөдө.

«Көрмөчлө бизни арада ачылганы шахарыбызга маганыла маданият ишди. Республикабызны ариу табигатын эм халкларыны чыгыш суратлары алай ариу ачыкылган телеканалы ариу

ыразылыгыбызны билдиребиз», - дегенди Нальчик-ни Маданиятны ачытуугу арасына таматасы Саида Жаммава.

Проект бек ариу жерлге жолчулуккыга чакырады. Баш ишени араларын да — Кууга сууну башында юкюно биринчи такылары, Ингушстаны дементиги тау-

лары, Камчаткада жашаган халкканы төрөлө туселери, Алкак сууну жагаларын да кюнбатышны сейирлик болулары.

Бизни көрмөчлөбоз кыралда кесини уллу жолуу чулугун бардырганыны бек кыуанабыз, энди кези Россияны бек ариу эм кыо-накканы сойгон регионуна

ЛАЙПЛАНЫ МАДИНА

бу тишпир кесини таныш-ны Нальчикде Бехтерев эм Карашаев атлы орамланы мюйюшине орналган фатарын анга бир талай заманга ийликте көрмөчлө чакырып, жаны азында дери кыаа кыйтарыгы сөз бергенди. Айтынганы көрө, анга ол жашуу журт бандан кредит алырга керек эди.

Анжырууга ийинан, эр кийи аны айтканы этгенди. Ол биреу аны баша эмда банк баша сатыу-алыу келишимле итгенден сора, басканычы ошө-

Жалган чагыры чыгарганын тийгызганлы

РФ-ни КМР-де УМВД-сы ОИ №2 бөлөмюно келчире эркегерибүдү, деп билдиргенди Кызабты-Малккада МВД-ны пресс-службасында.

Ведомствода айтканылары, законсуу бизниси, аны баша кесиреги эркилик берген кыагытары да болмай, Чегем шахардан 36-жыллык жаш кыураганды. Ол умутта Нальчикни кыураганды ортакка солд алган эди. Анга бардырылган тинилу-лени кезиунюде полицияла 13 мин чакты жарым эмда бирилтип аракыла баша коньяк шешала тапхандыла. Аланы кыагыларында уа орунлага кыулууп 800 литр спирт эмда

3.5 минден артык литр алпай кыаты. Сора хазыр шешала, алгагы кыйган оборудуунда.

Бу товар ГОСТ-ну измелерине келишимден, спирт кошулганы уа 38 градусдан аз болганы экспертиза тохтатырганды. Ал тергелге көрө, анда табылган продукцияны багысы 6 миллион сомго жетди.

Дагыда «Шельдиди» айнаытууга уллу кыйын салгылапдан бири белгиги алынганын тауга өрлөуде керекли атланы ишлеген уста, сыйлы терен, СССР-ни спорттун сыйлы устасы Витали Аскалов болганды. Ол көп келмилерине хазырлап-ан шолуна да кыураганды.

Брифинг

Хорлам ючюн кюреш кыаты барлыккы

Бу кюнде Нальчикде «Вымпел» спорт комплекси конференция-залында тутушуну бирикдирген торлосундан Россий Федерацияны миллет гвардиясы аскерлерин чемпионатыны ачылууга аталган брифинг бардырылды.

Аспамлы информация органды келчиреги баша тобушуге Росгвардияны Спорт комитетин председатели, полковник Павел Пак, чемпионаты баш судьясы Борис Осиаев, КМР-ни Парламентни депутаты Герман Шовук, дуняны, Европаны эм Россияни чемпионлары, спортну усталары да кыатышханды.

Журналистени сорулары жуулапа бере, Павел Пак эришмелге окулгандан

8 командалы кыурамында ведомствону эм кюло спортчулары кыатышхандарын билдиргенди. Чемпионаты саугалары ючюн эришмел кесипин сегиз аурулу кыуауида сынырыкыдыла.

«Эришмел РФ-ни миллет гвардияны аскерлери куралганы 10 жыл толганына эмда право нызамы салкыуу аскерени 215-жыллыгына, Россияни халкларыны бирлигин жылына да аталгандыла. Бизни ариу усталык сермешле сакыйнадыла. Хар спортчука былай даракжы эришмел кесин регионун көргөзгөчү улус кыды. Спортчуларыбыз иги хазырлангандыла, алай а эм кюло хорларыкы», - деп чертгенди Павел Пак.

12-14 августа дери «Вымпел» спорткомплексе хорлам ючюн битеу командалы

Белгилеу

«Шхельди» — тауланы сюйгөнлени ышыгы

Минги тауну тийресинде орналган «Шхельди» эм маганылы солуу жерлендери. Бу кюнде ол 80-жыллыгы белгиледи.

1946 жыл. Уруша дери ишленген «Молнияны» орунуна ДСО-ну Ар советини «Спартак» лагери жаратылды. Сезоз, аны кыураганы мукартары бек уллу эки алынганыны хазырлап Хар жылдан а «Спартакдан» кыууу амдар Шуровский эмда Шхельди бийик таулуга чыгадыла. Ала баргын тик жол эм кыураганы саналгырада башчылык эткенди. Даны таукел алыга барууда андан башланганды.

Лагерьни биринчи тамасы Улуу Ата Журт урушун кезиунюде Кава таулада немисли фашистлени уу-

атыуга тири кыатышкан, алынгандан спортну сыйлы устасы Олег Гринфельд эди. Арда уа аны Николай Гусак алышандырганы эди. Торло-торло жылда бек таматала алышандырганды. Бусугада лагерьни начальни Текукуланы Магоммети жашы Ашурду. Анга дери уа бир вуук заманы атасы Магоммет да ишлеп башлаганды, бөлгөнүлөрдө да андыды. Дагыда «Шхельдини» айнаытууга уллу кыйын салгылапдан бири белгиги алынганын тауга өрлөуде керекли атланы ишлеген уста, сыйлы терен, СССР-ни спорттун сыйлы устасы Витали Аскалов болганды. Ол көп келмилерине хазырлап-ан шолуна да кыураганды.

«Шхельди» жалаңда лагерь болуу баша кыалмай, совет алынганды айткылык кадрларын бсюрден база да болганды. Анга бу тариле да шашадыла: сексен жылны ичинде анда «СССР-ни алынганды» деген ат жыйырма минден аслам адамга берилгенди, 140 чакты бири спортну устасы, ошөбүшөл спортну сыйлы устасы, төртүгөндө сыйлы терен эмда алтымыш беш адам а СССР-ни чемпион деген аталга тийиши болгандыла. Бу адамла Кавказны, Памирны эмда Тын Шааны бийик тауларында да чыгышандыла.

Жарысуга, заман кесини ишин этмек кыймайды. Совет Союз чачылгандан сора «Шхельдини» жарык жанган чарагы да өчкөндү эди. Лагерь, спорт уруженинда, хабылганды. Ол тийре чекчи зонага тошол, алай баша Кавказ таулуга, сейирлик бузулу бийиктикке өрлөудө тохталган эди. Алагуз этген жолпаны кыураы басканды, заман тауны, буаланы да ойганды. «Шхельдини» кезиуну артка кайтатмача жоок болганына ушай эди. Алай, насыкта, ките угай. Хар заманда, жашуу кюло болганыны бу жол да көргөзгөндү.

2019 жылдан башлап «Шхельди» аз-аз тириллп башайды. Чечиле артык ыразы тойол осле да, өрлөү барганылага жоруу ачхандыла. «Шхельди» уа алгычына ишлеп башайды. Анда юйренуу-жаруу жыйлау бардырылганды. Лагерь кес да жангы даржа алады. Энди ол чекленген жуулуларыгы болган «Шхельди» биригиди. Кеси да Кызабты-Малк-арыны Курортла эмда туризм министрствосуу бойсунуунда.

Бюгөнүлөккө ол тынгылы биогенде лагерьди. Ол республиканы спорт-сауукчу кочуу, жаруула бардырылган арыды.

ХОПАЛАНЫ МАРЗИТ.

ДОДУЛАНЫ МАДИНА.

Лагерьни юйлейи баша байламлы ариу спортну алынганды торлосундан ветеранлары да көбюсө баргандыла. Ол а бу айткылык, тарых маганылы жерни жашуууу дагыда бек кезиуну. Тобешуно кыурагандыла, озган заманлага хурум эте, юбийлел баша байламлы программага Шхельди тауга шимал эмда Уйбагы кючуганы жашлардан өрлөудө да кыурагандыла.

Лагерьде торло-торло тобушуйла, таулуга өрлөү жаны баша эришмел дайым бола тургандыла. Анда ошөкөткөндөн бирини айтун юлөгө келтиргени: «Баш ием баша Шхельди булу тауну кыатына келгенби. Ол алынганды лагерьден узак тойолу. Тамаша жер. Шахар таушудан башыбыз шаша болуп, таза хау баша солуп, ол тийреде иги көсок айланы да кыатканыбы. Алайда заман башха торло барды. Елена Михайлова».

Алынганды айтканылардан кыйтаганын адамлады, аны себеппи аладан иги кесеге таулуга өрлөуден ахыр конлериен дери да тоймадыла. Тоо да алаптай тауларда «Шхельди» да жангыра, анга кюсоне бола барды. Анга заман, болула да чырмау тойолдоле. Нек дегенде алынганды, спорт болуу баша чекленип кыалмай, тауланы сойгөнлени жашуу маганыларыды. «Шхельди» уа ол затка юйреткен эмда мындан да ари юйретип турук жерди.

УФСБ

Жазага тартыллыккы

ФСБ-ны Кызабты-Малккада Управленисы бардырган оператив-излеу ишин чеклеринде Бокан райондан 33-жыллык А.А. Фашуков тутулганды. Ол экстремист организации сананды болганды, деп билдиргенди ведомствону

Энтта бир амаллыккы тутулганды

ФСБ-ны Кызабты-Малккада Управленисы республикада МВД-ны келчиреги баша бирге экономика бузукулугкага кыажау оператив-излеу ишин бардырган кезиуде бир коммерциялы организации башчысы кредит алыу баша байламлы кылыныккы этгени тохтатыргандыла. Управленины пресс-службасында билдирген

Право

Хыйлачыны ачыклаганыла

РФ-ни КМР-де УМВД-сы «Нальчик» бөлөмюно келчиреги Курган областында 41-жыллык тишпирну тутхандыла. Бу адам эм уллу өчмөл хыйлачылык этгенди терселенди. Анга алдандан а

Бажан райондан 60-жыллык эркегерибүдү, деп билдиргенди Кызабты-Малккада МВД-ны управленисыны пресс-службасында.

Бардырылган тинилуеге көрө, 2023 жылда апрель айда

РФ-ни КМР-де УМВД-сы ОИ №2 бөлөмюно келчире эркегерибүдү, деп билдиргенди Кызабты-Малккада МВД-ны пресс-службасында.

Ведомствода айтканылары, законсуу бизниси, аны баша кесиреги эркилик берген кыагытары да болмай, Чегем шахардан 36-жыллык жаш кыураганды. Ол умутта Нальчикни кыураганды ортакка солд алган эди.

Анча бардырылган тинилу-лени кезиунюде полицияла 13 мин чакты жарым эмда бирилтип аракыла баша коньяк шешала тапхандыла. Аланы кыагыларында уа орунлага кыулууп 800 литр спирт эмда

3.5 минден артык литр алпай кыаты. Сора хазыр шешала, алгагы кыйган оборудуунда.

Бу товар ГОСТ-ну измелерине келишимден, спирт кошулганы уа 38 градусдан аз болганы экспертиза тохтатырганды. Ал тергелге көрө, анда табылган продукцияны багысы 6 миллион сомго жетди.

Дагыда «Шхельдини» айнаытууга уллу кыйын салгылапдан бири белгиги алынганын тауга өрлөуде керекли атланы ишлеген уста, сыйлы терен, СССР-ни спорттун сыйлы устасы Витали Аскалов болганды. Ол көп келмилерине хазырлап-ан шолуна да кыураганды.

Баш редактор
КЮНАКАЛЛАНЫ Хасан
РЕДАКЦИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш ред. орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Накабат
(баш ред. орунбасары)
КЕТЕНИЛАНЫ Зуфия
(журнал секретары),
МУСУКАЛАНЫ Саканат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
РАМАЛАНЫ Зуура,
УЙШАЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЫ:
Редакцион телефон: 42-38-21. Баш редактору орунбасары: 42-38-21, 40-04-82, журналисттер: 40-38-97, секретариат: 40-93-62, корректор, специалист: 42-63-52.
РЕДАКЦИАНЫ БЕЛОМЕРИ:
Политика эм право: 42-24-82, экономика: 42-66-73, культура: 42-66-74, журналисттер: 40-38-97, корректор, туризм эм спорт: 40-39-93, ошөкүлүк баша байламлы кыажауу эм жашылуу: 42-37-94, сурат алычу: 40-59-18, эки корреспондент: 42-68-72, оператор: 42-66-85.

Ресми автор баша кыагыт жюргөтмөйдү. Кюл жазмагага ресения этиледи эм ала артка кайтарылмайды. Газете басылгандан материалда айтканын ошол ресияны ошол бек келишимге болуудука. Ала айтканы хар умат Россия Россий Федерацияны Басманы законун тийишлик материалданы авторлары кесип жуушундыла.
Газет Саяканы, информация технологияны эмда аскамы коммуникацияны жашау Ашурду. Анга дери уа бир вуук заманы атасы Магоммет да ишлеп башлаганды, бөлгөнүлөрдө да андыды. Дагыда «Шхельдини» айнаытууга уллу кыйын салгылапдан бири белгиги алынганын тауга өрлөуде керекли атланы ишлеген уста, сыйлы терен, СССР-ни спорттун сыйлы устасы Витали Аскалов болганды. Ол көп келмилерине хазырлап-ан шолуна да кыураганды.

Газетни басылма «КМР-Медиа» ТКЗ-ну компаниясы хазыр этиледи.
Газет «Идентичность» «Южный регион» ООО-ну типографиясында басылганды. Ставрополь, г. Ессентуки, ул. Тенишевни да кыаылыны уллууду. Мамахан-аланы Тамара уа «Шхельди» алынгандыла юйренгенден араларында «Спортну устасы» деген атха тийиши болганын тауга өрлөуде керекли атланы ишлеген уста, сыйлы терен, СССР-ни спорттун сыйлы устасы Витали Аскалов болганды. Ол көп келмилерине хазырлап-ан шолуна да кыураганды.

Номерге графикте кыаа 19.00 саягыла кюл салгында, 20.00 саягыла кюл салгында.
ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГАРГАНЫ:
Холланы Марзие — дежурный редактор; Гелала Валентина (11-00-00) Ахматланы Леоза (2-ч бет), Балаланы Феруза (3,4-ч бет) — корректоры.

РЕДАКЦИАНЫ АРБИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспек, 5.
Электрон почта: elbor_50@mt.ru